

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εισαγωγή – Υφιστάμενη κατάσταση:

Στη Μ.Ε. οι εργασίες της σχολικής χρονιάς ξεκινούν την 1^η Σεπτεμβρίου και τερματίζονται την 30^η Ιουνίου του επόμενου έτους (Κ.Δ.Π. 151/92)

Ο διδακτικός χρόνος χωρίζεται σε τρίμηνα ως ακολούθως (Κ.Δ.Π. 128/2006):

- Α' τρίμηνο: 10/9 – 10/12 (περίπου 12 βδομάδες)
- Β' τρίμηνο: 11/12 – 10/3 (περίπου 10 βδομάδες)
- Γ' τρίμηνο: α) 11/3 - 5/6 (περίπου 10 βδομάδες) για τα Γυμνάσια
β) 11/3 – 20 Μαΐου (περίπου 8 βδομάδες) για τα Λύκεια

Για σκοπούς ωρολογίου προγράμματος μόνο, ο διδακτικός χρόνος χωρίζεται σε δύο τετράμηνα ως ακολούθως (Κ.Δ.Π. 311/2005):

- Α' τετράμηνο: από την έναρξη των μαθημάτων μέχρι την 20^η Ιανουαρίου
- Β' τετράμηνο: από την 21^η Ιανουαρίου μέχρι τη λήξη των μαθημάτων

Κατά την διάρκεια των τριμήνων οι καθηγητές διδάσκουν την ύλη του κάθε μαθήματος με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα και διενεργούν τουλάχιστον ένα διαγώνισμα για σκοπούς αξιολόγησης. Προς το τέλος του τριμήνου οι καθηγητές υποβάλλουν το βαθμό του τριμήνου για κάθε μαθητή. Οι μαθητές ή οι γονείς ή οι κηδεμόνες παραλαμβάνουν τις επόμενες μέρες το Δελτίο Επίδοσης και Διαγωγής για το τρίμηνο. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς κάθε μαθητής παρακάθεται σε γραπτές εξετάσεις σε συγκεκριμένα μαθήματα που καθορίζονται από την Εκπαιδευτική Νομοθεσία. Οι μαθητές της Α', Β' Γυμνασίου και Λυκείου στο τέλος της σχολικής χρονιάς παραλαμβάνουν το Δελτίο Επίδοσης στο οποίο αναγράφονται οι βαθμοί των τριμήνων και ο βαθμός της γραπτής εξέτασης των εξεταζόμενων μαθημάτων. Οι μαθητές της Γ' Γυμνασίου και Γ' Λυκείου παίρνουν Απολυτήριο. Στο Απολυτήριο της Γ' Γυμνασίου αναγράφονται και οι βαθμοί της τελικής γραπτής εξέτασης ενώ στο Απολυτήριο της Γ' Λυκείου αναγράφονται οι τελικοί βαθμοί.

Από την έως τώρα εφαρμογή των τριμήνων διαφάνηκαν τα πιο κάτω προβλήματα:

1. Ο πραγματικός και ζωτικός χρόνος μιας σχολικής χρονιάς είναι αρκετά περιορισμένος ώστε να υπάρχει ανάγκη να διαιρείται δια τρία.
2. Τα τρία τρίμηνα διασπούν την ενότητα και ομοιογένεια της διδακτέας ύλης με ανορθόδοξο τρόπο και κάτω από την πίεση των χρονικών τους πλαισίων. Αυτό αποβαίνει ζημιογόνο για την εκπαιδευτική και διδακτική διαδικασία.
3. Το τρίτο τρίμηνο, ιδιαίτερα στα Λύκεια, έχει μικρή διάρκεια σε σχέση με τα υπόλοιπα με αποτέλεσμα οι εκπαιδευτικοί να πιέζονται για να καλύψουν, τροχάδην, την ύλη και να κάνουν τα διαγωνίσματα τα οποία πρέπει να γίνουν σε σύντομο χρονικό διάστημα (οι μαθητές υποβάλλονται σε 2 και 3 διαγωνίσματα την ημέρα)
4. Ιδιαίτερα στα Λύκεια πριν τη λήξη του τρίτου τριμήνου δεν γίνονται τα μαθήματα ούτε απαραίτητες επαναλήψεις αφού παρατηρείται το φαινόμενο αρκετοί μαθητές (κυρίως της Γ' αλλά και της Β' Λυκείου) να απουσιάζουν με το αιτιολογικό ότι διαβάζουν και προετοιμάζονται για τις εξετάσεις Μαΐου – Ιουνίου
5. Οι μαθητές ολοκληρώνουν τον κύκλο των μαθημάτων μιας σχολικής χρονιάς χωρίς ενδιάμεσο σταθμό για επανάληψη, εμπέδωση, αξιολόγηση και επανατροφοδότηση. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς παρακάθονται σε γραπτή εξέταση έχοντας ως εξεταστέα ύλη τα δύο τρίτα της διδακτέας ύλης της σχολικής χρονιάς.

6. Οι Εκπαιδευτικοί «τρέχουν» για να καλύψουν την ύλη μιας σχολικής χρονιάς χωρίς τη δυνατότητα ενός ενδιάμεσου σταθμού για ανακεφαλαίωση, επανάληψη, εμπειρωτικά μαθήματα και ανατροφοδοτική αξιολόγηση.
7. Σε κάθε τρίμηνο οι εκπαιδευτικοί κάνουν τουλάχιστο ένα διαγώνισμα (προειδοποιημένο) σε κάθε μάθημα, εκτός από τα απρόοπτα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία άγχους και μεγάλης πίεσης στους μαθητές λόγω του ότι μπορεί να υποβάλλονται σε 2 και 3 διαγωνίσματα ή ασκήσεις την ημέρα .
8. Οι μαθητές υπόκεινται σε μια ατέλειωτη ψυχολογική πίεση αφού κάθε τρεις μήνες περνούν τη διαδικασία των διαγωνισμάτων, των βαθμολογιών και των Δελτίων Επίδοσης και Διαγωγής.

Την πίεση που ασκούν όλα τα πιο πάνω μπορούμε να κατανοήσουμε καλύτερα αν αναλογιστούμε ότι όλα πρέπει να γίνουν σε μια σχολική χρονιά που δεν έχει παραπάνω από 180 περίπου εργάσιμες μέρες. Από τους 10 μήνες πρέπει να αφαιρούμε κάθε χρόνο, το πρώτο 10ήμερο του Σεπτεμβρίου, τα δύο 15ήμερα των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα, τον Ιούνιο, ως μήνα εξετάσεων και πολλές χαμένες διδακτικές ώρες λόγω αργιών, εκδρομών, εορτασμών και άλλων δραστηριοτήτων της σχολικής μονάδας.

Λόγω της παρουσίας των πιο πάνω προβλημάτων η ΟΕΛΜΕΚ θέτει επιτακτικά τα τελευταία χρόνια προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού το θέμα κατάργησης των τριμήνων και της υιοθέτησης των τετραμήνων. Τελευταία τοποθέτηση της ΟΕΛΜΕΚ υπήρξε η απόφαση της ΠΣΓΑ στις 19/12/2008.

Παράλληλα το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού εδώ και αρκετό καιρό μελετά τρόπους βελτίωσης της κατανομής του χρόνου της σχολικής χρονιάς στη Μ.Ε. ώστε αυτό να λειτουργεί όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά και να εξυπηρετεί καλύτερα τόσο του εκπαιδευτικού όσο και τους παιδαγωγικούς στόχους.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ:

Η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης αφού μελέτησε το θέμα, κατέληξε στην εισήγηση για εφαρμογή από τη σχολική χρονιά 2010-2011 του πλαισίου των τετραμήνων για το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Αναλυτικά η εισήγηση προβλέπει τα πιο κάτω:

Το σχολικό έτος θα χωριστεί σε δύο (2) περιόδους που θα ονομάζονται τετράμηνα τα οποία θα εφαρμόζονται ως εξής:

α) Γυμνάσιο: 1^ο τετράμηνο: 10/9 -20/1
2^ο τετράμηνο: 23/1 -5/6

β) Λύκειο: 1^ο τετράμηνο: 10/9 – 20/1
2^ο τετράμηνο: 23/1- 22/5

- Οι ημερομηνίες και τα εξεταζόμενα μαθήματα κατά το Μάιο – Ιούνιο παραμένουν τα ίδια.
- Μετά τη λήξη του 1^{ου} τετραμήνου και για δύο συνεχόμενες μέρες το ΥΠΠ αλλά και οι σχολικές μονάδες θα έχουν τη δυνατότητα για προγραμματισμό επιμορφωτικών σεμιναρίων του διδακτικού προσωπικού, δημιουργικών ενασχολήσεων των μαθητών και άλλων δραστηριοτήτων.
- Οι μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου θα λαμβάνουν Δελτίο Επίδοσης και Διαγωγής Α΄ τετραμήνου γύρω στο τέλος Ιανουαρίου στο οποίο θα αναγράφεται η επίδοση του μαθητή κατά μάθημα και η διαγωγή του. Επίσης κάθε μαθητής της Α΄ και Β΄ Γυμνασίου και Α΄ και Β΄ Λυκείου θα λαμβάνει Δελτίο Επίδοσης και Διαγωγής Β΄

τετραμήνου μετά το πέρας της σχολικής χρονιάς με εξαίρεση τους μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου και Γ΄ Λυκείου που θα λαμβάνουν Απολυτήριο.

- Το Δελτίο Επίδοσης του μαθητή για το Α΄ τετράμηνο θα παρουσιάζει τη βαθμολογία του μαθητή η οποία θα εξάγεται αφού θα λαμβάνονται υπόψη τα πιο κάτω:
 1. Η συμμετοχή του μαθητή στην τάξη μέσα από την καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία (βαθμός προφορικής επίδοσης)
 2. Η συμμετοχή του μαθητή σε δημιουργικές εργασίες ή εργασίες τύπου μελέτης (project)
 3. Η συμμετοχή του μαθητή σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες εντός της τάξης ή/και της σχολικής μονάδας.
 4. Τα αποτελέσματα του μαθητή στις γραπτές ασκήσεις ή διαγωνίσματα κατά τη διάρκεια του τετραμήνου.
(θα διεξάγεται ένα τουλάχιστον διαγώνισμα σε κάθε μάθημα).

Το Δελτίο Επίδοσης του μαθητή για το Β΄ τετράμηνο θα παρουσιάζει τη βαθμολογία του μαθητή η οποία θα εξάγεται με τον ίδιο τρόπο όπως το Α΄ τετράμηνο. Σε ξεχωριστή στήλη (όπως και σήμερα) θα παρουσιάζει τη βαθμολογία του μαθητή στα εξεταζόμενα μαθήματα.

Με βάση τα πιο πάνω θα διαφοροποιηθεί η βαρύτητα των βαθμών των τετραμήνων στο Γυμνάσιο και της βαθμολογίας στη γραπτή εξέταση στα εξεταζόμενα μαθήματα με βάση τους οποίους θα εξάγεται το αν προάγεται ή απολύεται οι μαθητές, αν μένει ανεξεταστέος ή αν μένει στάσιμος, ως εξής:

ΓΥΜΝΑΣΙΟ	Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
	Δ	Δ	Χρειάζεται 6 μονάδες στο τελικό γραπτό
	Δ	Ε	Χρειάζεται 6 μονάδες στο τελικό γραπτό
	Γ	Ε	Χρειάζεται 6 μονάδες στο τελικό γραπτό
	Ε	Ε	Χρειάζεται 10 μονάδες στο τελικό γραπτό

Στις πιο πάνω περιπτώσεις, στο Γυμνάσιο, ο μαθητής περνά το μάθημα. Εάν δεν εξασφαλίσει τις πιο πάνω μονάδες στην τελική γραπτή εξέταση, τότε παραπέμπεται για ανεξετάση το Σεπτέμβριο με τους κανονισμούς που ισχύουν σήμερα.

Για την Α΄, Β΄, και Γ΄ Λυκείου χρειάζεται ο μέσος όρος των βαθμών των δύο τετραμήνων και της τελικής εξέτασης να συμπληρώνει τα 10/20.

Στο Λύκειο ο τελικός βαθμός ανά μάθημα θα διαμορφώνεται με την αναλογία:

1. Βαθμός Α΄ τετραμήνου, 35%
2. Βαθμός Β΄ τετραμήνου, 35%
3. Βαθμός τελικής γραπτής εξέτασης, 30%

Μαθητής Λυκείου που απέτυχε σε κάποιο εξεταζόμενο μάθημα και μένει ανεξεταστέος σύμφωνα με τη νομοθεσία θα παρακάθεται σε ανεξετάση το Σεπτέμβριο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Η πιο πάνω εισήγηση στηρίχτηκε στα πλεονεκτήματα που προσφέρει το πλαίσιο και η εφαρμογή των τετραμήνων σε σχέση με αυτό των τριμήνων. Το νέο πλαίσιο χαρακτηρίζεται από τα εξής θετικά στοιχεία;

1. Η κατανομή του χρόνου της σχολικής χρονιάς σε δύο τετράμηνα (με βάση την πραγματική διάρκεια του χρόνου αυτού) κρίνεται πιο ορθολογιστική και πιο αποτελεσματική για τους διδακτικούς και εκπαιδευτικούς στόχους μιας σχολικής χρονιάς. Θα επιλύσει πολλά από τα λειτουργικά προβλήματα που παρουσιάζονται σήμερα με τα τρίμηνα.

2. α) Οι μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου θα απαλλαγούν από αχρειαστο φόρτο διαγωνισμάτων. Θα απαλλαγούν από την πίεση της βαθμολογίας ανά τρίμηνο. Θα απεγκλωβιστούν από τη λογική της συνεχούς βαθμοθηρίας και θα μπορούν πιο ήρεμοι να παρακολουθούν τα μαθήματα και να φέρνουν σε πέρας τις εργασίες τους.
β) Οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα καλύτερης οργάνωσης της διδακτέας ύλης και πιο αποτελεσματικού προγραμματισμού στη βάση των πραγματικών χρονικών δεδομένων. Το τέλος του Α΄ και Β΄ τετραμήνου θα δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς, ιδιαίτερα των εξεταζόμενων μαθημάτων, να κάνουν επαναλήψεις και ανακεφαλαιώσεις που θα βοηθούν στην καλύτερη ανατροφοδοτική αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή αλλά και της δικής τους δουλειάς.
3. Ο σταθμός του Α΄ τετραμήνου θα βοηθήσει ψυχολογικά, εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά διδάσκοντες και διδασκόμενους και θα τους απεγκλωβίσει από τη χρονική στενότητα που παρουσιάζεται σήμερα με τα τρίμηνα.
4. Οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να συνεργαστούν, να παρακολουθήσουν και να αξιολογήσουν τον μαθητή σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα πράγμα που θα τους επιτρέπει να είναι πιο αντικειμενικοί κατά την αξιολόγηση του μαθητή.
5. Η εφαρμογή των τετραμήνων θα εκτονώσει την πιεστική κατάσταση που επικρατεί σήμερα σε βάρος των μαθητών αφού ο μεγαλύτερος χρονικός ορίζοντας των τετραμήνων θα δώσει τη δυνατότητα καλύτερης εκπαιδευτικής και παιδαγωγικής εργασίας και σχέσης μαθητών – εκπαιδευτικών.
6. Η σχολική μονάδα θα απαλλαχτεί από πιεστικές γραφειοκρατικές διαδικασίες του εκπαιδευτικού και γραμματειακού προσωπικού αλλά θα μειώσει και τις επίπονες συνεδριάσεις των Καθηγητικών Συλλόγων για εξαγωγή αποτελεσμάτων.
7. Ο ενδιάμεσος των δύο τετραμήνων χρόνος των δύο ημερών θα δώσει τη δυνατότητα για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, για ενδοσχολικές αυτοαξιολογικές δραστηριότητες και για δημιουργικές ενασχολήσεις των μαθητών.
8. Η υλοποίηση του πλαισίου των τετραμήνων μπορεί να ξεκινήσει τη σχολική χρονιά 2010-2011. Μέχρι τότε πρέπει να γίνουν τα πιο κάτω:
 - Τροποποίηση νομοθεσίας και κανονισμών, ώστε να περιλαμβάνονται οι νέες διαδικασίες που αφορούν την εφαρμογή και το πλαίσιο των τετραμήνων.
 - Ενημέρωση και επιμόρφωση εμπλεκόμενων και εκπαιδευτικών
 - Τροποποίηση στο Λογισμικό πρόγραμμα, ΑΒΑΚΙΟ, που διαχειρίζεται τις σχετικές διαδικασίες και χρησιμοποιείται από τις Γραμματείες των σχολείων.
 - Αλλαγή Δελτίων Προόδου και Απολυτηρίων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Η εισήγηση για εφαρμογή του πλαισίου των τετραμήνων βασίζεται σε μια ορθολογιστική προσέγγιση των χρονικών και εκπαιδευτικών δεδομένων που έχουμε στη Μέση Εκπαίδευση του τόπου μας.

Η εφαρμογή των τετραμήνων θα δώσει τη δυνατότητα καλύτερης οργάνωσης της διδασκαλίας της διδακτέας ύλης σε μια σχολική χρονιά και θα απαλλάξει εκπαιδευτικούς και μαθητές από την πίεση του χρόνου αλλά και το αχρειαστο άγχος που προκαλούν οι εξαντλητικές προετοιμασίες για διαγωνίσματα.

Η πρόταση δίνει τη δυνατότητα και την ευχέρεια ένταξης στο πρόγραμμα δημιουργικών εργασιών και ενασχολήσεων των μαθητών.

Δίνει επίσης, τη δυνατότητα όπως, μετά τη λήξη του Α΄ τετραμήνου, οργανώνονται επιμορφωτικά σεμινάρια εντός ή εκτός σχολικής μονάδας.

Θα επιλύσει σοβαρά λειτουργικά προβλήματα που παρουσιάζει το πλαίσιο των τριμήνων και θα απαλλάξει το εκπαιδευτικό μας σύστημα από πολλές και αχρειαστες γραφειοκρατικές διαδικασίες.